

SME INFO HU

AZ ESG BESZÁMOLÓ ÉS A SZÁMVITELI TÖRVÉNY SZERINTI FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉS

Az Európai Unióban egyre több harmonizált jelentéstételi kötelezettség kerül bevezetésre a tagállamok szintjén, ilyen például az országokénti jelentés (ún. CbC riport) vagy a beszámolóval együtt közzéteendő társaságiadó-információkat tartalmazó jelentés (ún. „nyilvános” CbC riport), melyet a legutóbbi hírlevelünkben mutattunk be.

Jelen kiadványban két újabb, Magyarországon 2024. január 1-től hatályba lépett, EU által elfogadott irányelveken és sztenderdeken alapuló, a fenntarthatóság témakörére épülő egységesített jelentéstételi kötelezettséget tekintünk át, az ESG beszámolót és számviteli törvény szerinti fenntarthatósági jelentést.

az SME Team

Az SME INFO általános tájékoztató jellegű összeállítás.

Célja, hogy felhívjuk Ügyfeleink figyelmét az általunk fontosnak tartott, aktuális törvényi változásokra.

Kiadványunk nem helyettesíti a jogszabályok alapos áttekintését és a konzultációt tanácsadóikkal.

© Process Solutions, 2024

– Minden jog fenntartva!

ps subject matter
expert team

.ps-bpo.com

1. BEVEZETÉS

Az utóbbi években egyre nagyobb hangsúlyt kaptak a fenntarthatósági kérdések az Európai Unióban, melyek nyomán irányelvek, sztenderdek kerültek elfogadásra (CSRD⁽¹⁾, ESRS⁽²⁾, CSDDD⁽³⁾), kötelezettséget jelentve ilyenformán a tagállamoknak arra, hogy fenntarthatósággal kapcsolatos jelentési, beszámolási kötelezettségeket a saját jogrendjükbe is átültessék.

Magyarországon **2024. január 1-től** két fontos fenntarthatósággal kapcsolatos jogszabályi változás lépett hatályba:

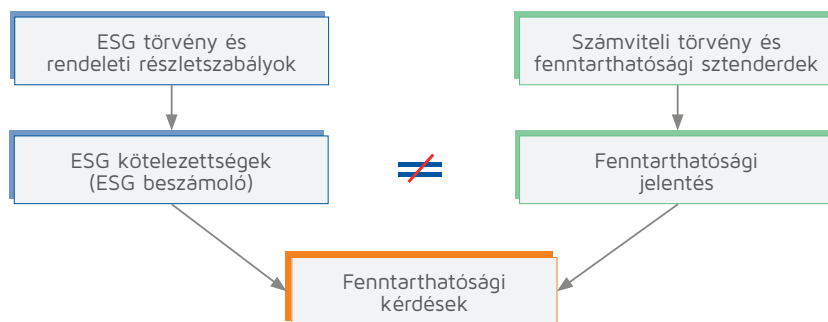
- a 2023. évi CVIII. törvény (továbbiakban ESG törvény) alapján a hatálya alá tartozóknak fenntarthatósági átvilágítást kell elvégezni, ennek keretében pedig **ESG beszámolót** készíteni, és
- a 2000. C törvény (továbbiakban számviteli törvény) kiegészült a **fenntarthatósági jelentésre** vonatkozó előírásokkal.

Jelen kiadványunkban — a téma teljessége érdekében — áttekintő jelleggel foglalkozunk az ESG törvény által előírt kötelezettséggel is, de mint számviteli szolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak, alapvetően a számviteli törvény által előírt fenntarthatósági jelentéskészítési kötelezettség bemutatása a célunk.

A fenntarthatóság témaköre és az ezzel kapcsolatos gazdálkodókat érintő kötelezettségek új szakmai területet nyitottak meg, speciális képzési igénnyel, mely elindította egy új szakembergárda (pl. tanácsadók, ESG tanúsítók, fenntarthatósági minősítéssel rendelkező könyvvizsgálók) kialakulását.

Ebből következően is szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a fenntarthatósághoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítése **túlmutat a könyvelő hatáskörén**, így a kötelezetteknek mindenképpen javasoljuk tanácsadó igénybevételét.

Az alábbi ábra a szóban forgó ESG beszámoló és a fenntarthatósági jelentés „kapcsolatát” mutatja:

Ahogy az ábrán is látható, bár mindkét jogszabály alapján készítendő jelentés fenntarthatósággal kapcsolatos kérdésköröket tárgyal, és ezért több átfedés is van a kettő között, mely indokolhatja egy közös adatgyűjtési folyamat kialakítását, azonban a jelentések konkrét tartalmát, felépítését meghatározó mögöttes követelményrendszer eltérő, azaz nem lehet az egyik jelentést egyszerűen csak a másik „kivonatolásával” előállítani.

2. AZ ESG TÖRVÉNY

2023. december 12-én elfogadásra került az a törvény, amely lefekteti a hazai fenntarthatósági jelentéstételi és ellátási lánc átvilágítási kötelezettségek alapjait, ezzel biztosítva a megfelelést az Európai Unió fenntarthatósággal kapcsolatos iránymutatásainak.

A törvény célja, hogy a vállalatok a velük kapcsolatos fenntarthatósági kockázatokat azonosítsák és kezeljék, és ezzel az átláthatósággal segítsék a velük kapcsolatba lépő partnereket. A törvény fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettséget ír elő, melynek keretében el kell készíteni az ún. ESG beszámolót.

A 2024. november 19-én benyújtásra került törvényjavaslat több ESG törvényre vonatkozó módosítást tartalmaz, de ezek jellemzően olyan részletszabályokat érintenek, melyek nem képezik a kiadványunk tárgyát.

2.1. A törvény hatálya

Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja, hogy az ESG törvény hatálya hogyan változik, szélesedik ki **2024-től indulva**, a vállalkozás méretétől és attól függően, hogy közérdeklődésre számot tartónak minősül-e.

Első alkalommal történő alkalmazás		
2024-es üzleti évre vonatkozóan	2025-ös üzleti évre vonatkozóan	2026-os üzleti évre vonatkozóan
Kötelezettek köre		
Közérdeklődésre számot tartó* gazdálkodónak minősülő nagyvállalkozás**	Nagyvállalkozás **	Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak* minősülő kis- és középvállalkozás**
Határérték		
Az üzleti évet megelőző üzleti évben*** a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket: <ul style="list-style-type: none">• mérlegfőösszeg: 10 milliárd forint,• éves nettó árbevétel: 20 milliárd forint,• átlagosan foglalkoztatottak száma: 500 fő.	Az üzleti évet megelőző üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket: <ul style="list-style-type: none">• mérlegfőösszeg: 10 milliárd forint,• éves nettó árbevétel: 20 milliárd forint,• átlagosan foglalkoztatottak száma: 250 fő.	Nincsen határérték

* Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó ⁽⁴⁾:

- Az a gazdálkodó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták,
- minden olyan, előző pont hatálya alá nem tartozó gazdálkodó, amelyet jogszabály közérdeklődésre számot tartónak minősít.

** Az ESG törvény saját fogalomrendszerrel dolgozik a vállalkozások méret szerinti besorolását illetően.

*** A 2024. november 19-én benyújtásra került törvényjavaslat értelmében ez a feltétel ebben a kategóriában tárgyát megelőző két üzleti évre módosul. A vonatkozó törvényjavaslat e kiadvány megjelenéséig nem került elfogadásra.

A törvény hatálya **nem terjed ki** a szabályozott pénzügyi szolgáltatókra, mint például a bankok, biztosítók és befektetési szolgáltatók.

2.2. Fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségek

A következő ábra bemutatja, hogy a fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségek milyen feladatok teljesítését jelentik a vállalkozások számára.

A fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségeket a vállalkozásnak a *Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága* elnökének rendeletében foglalt részletszabályok szerint kell teljesítenie.

A kötelezettségek teljesítését a miniszter rendeletében meghatározott módon és rendszerességgel kell dokumentálni, és a dokumentációt a keletkezésétől számított hét évig megőrizni.

2024 nyarán megjelentek a részletszabályokat tartalmazó rendeletek, amelyek tartalmukat tekintve két csoportba sorolhatók:

- ESG tanácsadók akkreditációjával foglalkozó rendeletek,
- ESG beszámolóval szembeni követelményekkel foglalkozó rendeletek.

Jelen kiadványnak **nem célja** ezen részletszabályok bemutatása.

3. AZ ESG BESZÁMOLÓ

A törvény hatály alá tartozó vállalkozás az ESG adatszolgáltatási kötelezettségének úgy tesz eleget, hogy évente ESG beszámolót készít az **előző üzleti év** fenntarthatósági célú átvilágítási kötelezettségeinek teljesítéséről. Az ESG beszámoló elsődleges célja, hogy információt biztosítson a fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos átvilágítási folyamatokról, társadalmi felelősségvállalási, környezeti, illetve emberi jogokkal kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséről és hatékonyságáról.

3.1. Az ESG beszámoló tartalma

Az ESG beszámolónak többek között az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- fenntarthatósági kérdések tekintetében végrehajtott, fenntarthatósági célú átvilágítási folyamat leírása,

- társadalmi felelősségvállalási és környezeti kockázatok, illetve emberi jogokkal vagy környezettel kapcsolatos kötelezettségek megsértésének azonosítása (ha történt ilyen),
- hátrányos fenntarthatósági hatások megelőzése, mérséklése vagy helyreállítása érdekében hozott intézkedések és azok eredményeinek bemutatása.

Az ESG beszámoló részletes tartalmi követelményeit a *Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóság* elnöke a Nemzeti ESG Tanács véleményének kikérésével rendeletben állapítja meg.

A beszámolóból **kihagyhatók** olyan aktuális információk, amelyek indokolhatóan sértik a vállalkozás érdekeit és nem befolyásolják a vállalkozás fejlődésének, teljesítményének, helyzetének megértését.

3.2. Mentésülés az ESG beszámoló készítési kötelezettség alól

Mentesül az ESG beszámoló készítése alól a **leányvállalat** és annak leányvállalatai (ha vannak), ha szerepel(nek) az anyavállalat által összeállított ESG beszámolóban.

A mentesülő vállalkozónak be kell jelenteni:

- a mentesülés tényét a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának, és
- az anyavállalatnak a nevét és székhelyét, amelynek összevont (konszolidált) ESG beszámolójában a leányvállalat szerepel.

3.3. ESG beszámoló auditálása és közzététele

Az érintett vállalkozásnak az ESG beszámolót évente kell elkészíteni és **ESG tanúsítóval auditáltatni**, majd az üzleti évet követő **6 hónapon belül** meg kell küldenie a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságnak, és ingyenesen és nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a honlapján is.

4. FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉS A SZÁMVITELI TÖRVÉNYBEN

A fenntarthatósági jelentésben a vállalkozó azt mutatja be, hogy milyen céljai és lehetőségei vannak a fenntarthatósági kérdések vonatkozásában, és ezek hogyan befolyásolják a vállalkozás teljesítményét és fejlődését.

A fenntarthatósági jelentést a vállalkozónak az üzleti jelentésben egyértelműen azonosítható módon, az üzleti jelentés egy külön szakaszában kell szerepeltetnie, és az üzleti jelentést elektronikus beszámolási formátumban (ESEF) kell elkészítenie.⁽⁵⁾ Az ESEF 2020. január 1-től hatályos, EU által szabályozott egységes formátum, amely alapján XHTML formátumban, géppel olvasható módon kell a jogszabályokban meghatározott jelentéseket közzétenni.

4.1. A jelentéstételi kötelezettség hatálya

Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja, hogy a jelentéstételi kötelezettség hatálya hogyan változik, szélesedik ki a **2024-es évtől indulva**, a vállalkozás méretétől és attól függően, hogy közérdeklődésre számot tartónak minősül-e.

Első alkalommal történő alkalmazás		
A 2024-ben induló üzleti évre vonatkozóan	A 2025-ben induló üzleti évre vonatkozóan	A 2026-ban induló üzleti évre vonatkozóan
Kötelezettek köre		
Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő vállalkozó	Vállalkozó	Mikrogazdálkodónak nem minősülő, az EGT valamely államának tőzsdéjén jegyzett vállalkozó
Határérték		
<p>Az üzleti évet megelőző üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mérlegfőösszeg: 10 milliárd forint, • éves nettó árbevétel: 20 milliárd forint, • átlagosan foglalkoztatottak száma: 250 fő <p>ÉS az adott üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma meghaladja az 500 főt.</p>	<p>Az üzleti évet megelőző üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta a következő határértéket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mérlegfőösszeg: 10 milliárd forint, • éves nettó árbevétel: 20 milliárd forint, • átlagosan foglalkoztatottak száma: 250 fő. 	Nincsen határérték

A törvény definíciója alapján a vállalkozónak nem minősülő egyéb gazdálkodók (pl. egyéb szervezetek, MNB stb.) **nem tartoznak** a fenntarthatósági jelentéskészítési kötelezettség hatálya alá.

4.2. Nem uniós székhelyű anyavállalat, illetve központ fenntarthatósági jelentése

Uniós tagállam jogának hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetében az uniós leányvállalatnak, illetve fióktelepnek az alábbi táblázatban bemutatott feltételek teljesülése esetén jelentésközzétételi kötelezettsége keletkezhet a **legfelső szintű anyavállalat csoportszintjén, először a 2028-ban** induló évre vonatkozóan.

Leányvállalat	Fókitelep
Első alkalommal történő alkalmazás	
A 2028-ban induló üzleti évre vonatkozóan	
Kötelezettek köre	
Uniós tagállam jogának hatálya alá nem tartozó anyavállalkozás belföldi székhelyű leányvállalata, amely fenntarthatósági jelentés közzétételére kötelezett.	Uniós tagállam jogának hatálya alá nem tartozó vállalkozás fióktelepe, amely vállalkozás nem rendelkezik olyan leányvállalattal, amely jelentést tesz közzé.
Határérték	
Az anyavállalat árbevétele az utolsó két egymást követő üzleti év mindegyikében meghaladta a 150 millió eurót az Európai Unió területén csoportszinten.	A központ árbevétele utolsó két egymást követő üzleti év mindegyikében meghaladta a 150 millió eurót az Európai Unió területén csoportszinten, vagy ha ez nem alkalmazható, egyedi szinten, ÉS a fióktelep éves nettó árbevétele a legutolsó üzleti évben meghaladta a 40 millió eurót.

Fenti esetekben a jelentést alapvetően a harmadik országbeli vállalkozásokra vonatkozó standardok szerint kell összeállítani, de ettől eltérően, a fenntarthatósági beszámolási standardok (ESRS) rendelkezéseivel összhangban, vagy ezen standardok egyenértékűségéről szóló végrehajtási jogi aktussal⁽⁶⁾ összhangban meghatározott módon is el lehet készíteni.

Amennyiben az előbbiek szerinti, harmadik országbeli standardok szerinti jelentés elkészítéséhez szükséges adatok nem állnak rendelkezésre, a leányvállalatnak vagy fióktelepnek kérnie kell az uniós tagállam jogának a hatálya alá nem tartozó anyavállalattól vagy központtól, hogy biztosítsa számára a szükséges információt.

Amennyiben a kért információ nem biztosított, a jelentést a rendelkezésre álló információk alapján kell elkészíteni és közzétenni, egy nyilatkozattal együtt, mely szerint a kért információt a jelentést készítő nem kapta meg.

4.3. Mentésülés a fenntarthatósági jelentés készítési kötelezettség alól

A **magyar leányvállalat** mentesül a jelentés elkészítése és közzététele alól, ha szerepel:

- az anyavállalat – a számviteli törvény VI/C. fejezete szerint elkészített – konszolidált fenntarthatósági jelentésében,
- az uniós tagállam jogának hatálya alá tartozó anyavállalat fenntarthatósági beszámolási standardok (ESRS) alapján összeállított konszolidált jelentésében,
- az uniós tagállam jogának hatálya alá nem tartozó anyavállalat fenntarthatósági beszámolási standardok (ESRS) alapján vagy a fenntarthatósági beszámolási standardok egyenértékűségéről szóló végrehajtási jogi aktussal összhangban meghatározott módon összeállított jelentésében.

A mentésülés **feltétele**, hogy a **leányvállalat üzleti jelentése** tartalmazza:

- a mentésülés tényét,
- annak az anyavállalatnak a nevét és székhelyét, amely csoportszinten készít fenntarthatósági jelentést a fenntarthatósági beszámolási standardoknak megfelelően,
- az anyavállalat konszolidált üzleti jelentésére vagy adott esetben az anyavállalat konszolidált fenntarthatósági jelentésére, valamint a bizonyossági véleményre mutató internetes hivatkozásokat.

Amennyiben az anyavállalat nem tartozik uniós tagállam jogának hatálya alá, további feltételei is vannak a mentésítésnek a bizonyossági vélemény közzétételére és a mentesülő leányvállalatok tevékenységének bemutatására vonatkozóan.

Az EGT valamely tagállamának tőzsdéjén jegyezett vállalkozásra nem alkalmazható a mentesség!

4.4. A jelentés tartalma

A számviteli törvény alapján a fenntarthatósági jelentésben az alábbi témákra, területekre kell kitérni:

- a vállalkozó üzleti modellje és stratégiája,
- a vállalkozó által meghatározott fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos, határidőhöz kötött célok,

- az ügyviteli, ügyvezető szervek és felügyelő testületek fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos szerepe,
- a vállalkozó fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatos politikái,
- a fenntarthatósági kérdésekhez kapcsolódó, az ügyviteli, ügyvezető szervek és felügyelő testületek tagjainak kínált ösztönző rendszerek meglétére vonatkozó információk,
- a vállalkozó által a fenntarthatósági kérdések tekintetében uniós követelményekkel összhangban végrehajtott átvilágítási eljárása,
- a vállalkozó saját műveleteivel és értékláncával összefüggő főbb tényleges vagy lehetséges káros hatások, az ezen hatások azonosítását és nyomon követését célzó intézkedések,
- a tényleges vagy lehetséges káros hatások megelőzése, mérséklése, orvoslása vagy megszüntetése érdekében alvállalkozó által hozott intézkedések,
- a vállalkozót a fenntarthatósági kérdésekkel kapcsolatban érintő főbb kockázatok,
- a korábbi pontokban említett közzétételek szempontjából lényeges mutatók.

A tartalom meghatározásán túl a törvény előírja, hogy a jelentést a fenntarthatósági beszámolási standardoknak (ESRS) megfelelően kell elkészíteni.

Az ESRS megfelelés biztosításának követelményéből adódik, hogy kizárólag a számviteli törvény előírásainak ismeretében a teljes megfelelést biztosító jelentés még nem állítható elő, szükség van olyan szakember közreműködésére, aki a vonatkozó beszámolási standardokat is kellő mélységben ismeri.

4.5. Könyvvizsgálat és közzététel

A fenntarthatósági jelentés fenntarthatósági beszámolási standardoknak (ESRS-ek) való megfelelését **fenntarthatósági minősítéssel** rendelkező kamarai tag könyvvizsgáló végezheti el az alábbiakat figyelembe véve:

- az éves beszámoló ellenőrzésével megbízott könyvvizsgáló, de attól eltérő is választható,
- a fenntarthatósági jelentést vizsgáló könyvvizsgáló nem lehet tanácsadó a fenntarthatósági jelentésre vonatkozóan.

A vállalkozó a fenntarthatósági jelentést a könyvvizsgáló bizonyossági véleményével (bizonyossági jelentés) együtt, **az éves beszámolóval**

egyidejűleg köteles letétbe helyezni és közzétenni, továbbá a vállalkozó a fenntarthatósági jelentést tartalmazó üzleti jelentését **internetes honlapján is** köteles közzétenni.

A számviteli törvény üzleti jelentés készítését írja elő, azonban ezt nem kell közzétenni a beszámolóval együtt. Felmerül a kérdés, hogy ha a fenntarthatósági jelentés közzététele kötelező és az üzleti jelentés része, akkor az üzleti jelentést közzé kell-e majd tenniük az érintetteknek innentől kezdve.

5. AZ ESG BESZÁMOLÓ ÉS A FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉS FŐBB JELLEMZŐINEK ÖSSZEVETÉSE

A könnyebb átláthatóság érdekében az alábbi táblázatban összevetettük az ESG beszámoló és a fenntarthatósági jelentés főbb paramétereit.

	ESG beszámoló	Fenntarthatósági jelentés
Vonatkozó hazai jogszabályok	ESG törvény, kapcsolódó rendeletek	Számviteli törvény
Hatályba lépés	Először a 2024-ben induló üzleti évre vonatkozóan alkalmazandó, fokozatosan kiterjesztő hatállyal.	
Kötelezettek köre	Nagy átfedés van a kötelezett vállalkozások vonatkozásában, de nem teljes az egyezés.	
Jelentés közzététele	Az üzleti év végét követő hat hónapon belül kell az ESG menedzsmentplatformon keresztül megküldeni a hatóságnak és nyilvánosan hozzáférhetővé tenni a honlapon.	Beszámolóval egyidejűleg, az üzleti jelentés részeként kell közzétenni és hozzáférhetővé kell tenni a honlapon is.
Jelentést hitelesítő személy/szerv	Akkreditált ESG tanúsító	Fenntarthatósági minősítéssel rendelkező kamarai tag vagy könyvvizsgáló cég
Jelentést hitelesítő dokumentum	ESG tanúsítvány	Korlátozott bizonyosságon alapuló bizonyossági vélemény
Hitelesítő dokumentum közzététele	Az ESG tanúsítványt a menedzsmentplatformon közzé kell tenni.	A bizonyossági véleményt a beszámolóval együtt közzé kell tenni.

Források:

- 1 Corporate Sustainability Reporting Directive
- 2 European Sustainability Reporting Standards
- 3 Corporate Sustainability Due Diligence Directive
- 4 2007. évi LXXV. törvény - a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről
- 5 EU 2019/815 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 3. cikk
- 6 2004/109/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikke (4) bekezdésének 3. albekezdése

